

Entrevista a Antonio Fernández Valenzuela, ex-president de la Diputació d'Alacant

“No pense al dictat de Joan Lerma”

Antonio Fernández Valenzuela (Campillo de Llerena, Badajoz, 1947), empresari. Des del moviment veïnal es va convertir en el màxim líder del PSOE a Alacant. Una sentència, revocada posteriorment, el va inhabilitar per negociació prohibida, i el va bolcar d'un cavall galopant.

Tinc entès que torna, senyor Fernández Valenzuela.

—Que torne, on?

—A la política.

—Quan diuen que *tornes* a la política és perquè *te n'has anat* de la política. Jo no me n'he anat de la política. Estar en política no és només estar en un càrrec públic. És una cosa més complicada i més profunda: és tenir inquietuds polítiques, creure en un projecte polític i treballar, des de les teues possibilitats, en aquest projecte. Això és estar en política. Després, hi ha una altra forma d'estar en política que és ocupar un càrrec públic, que és la forma més evident d'estar en política, i no és cosa que em vinga de gust ara mateix.

—Però vostè ha efectuat unes declaracions on ha dit que tornava.

—Que tornava a treballar en el partit, si em deixen.

—Vostè se'n va anar o el van tirar?

—Diguem-ne que la situació va arribar a un punt en què em van forçar a prendre una decisió. I vaig haver de prendre-la, lògicament, per lluitar amb major llibertat, per defensar la meua posició personal, i també, en un període pre-electoral, per no generar un dany evident al meu partit.

—Diuen els qui l'observen que amb Àngel Luna, en l'alcaldia d'Alacant, i Mira Perceval, en la presidència de la Diputació, es produïa el valenzuelisme sense Valenzuela, però que això ha canviat i per aquest motiu torna.

—Ni és certa la primera ni la segona part de l'observació. És cert que Àngel Luna és amic meu de fa molts anys, des que va venir de Madrid. És cert que Antonio Mira és amic meu també: hem treballat 8 anys junts, ell com a vice-president de la Diputació, i això, si la relació és bona i lleial —i ho ha estat— genera uns afectes molt personals. Ara: el valenzuelisme no ha existit mai com a tal. El que sí que hi ha hagut és un grup de persones, més o menys qualificades en l'organigrama del partit, que han

tingut confiança en els plantejaments que jo he defensat. Això és valenzuelisme? Bah! Però si d'alguna manera han de definir-ho, a mi no em preocupa.

Àngel és un home amb qui he tingut moltíssima relació —i la tinc— política i personal, encara que li he discutit i he discrepat de les seues posicions polítiques, i ell de les meues. Igual m'ha passat amb Antonio. No crec que es puga dir, des d'un coneixement profund del tema, que vull tornar perquè el valenzuelisme s'ha acabat. El valenzuelisme ni ha existit. La meua preocupació per l'organització és el resultat de molts anys de treball en el partit.

—Quina necessitat té ara el PSOE de Valenzuela?

—No sé si com a organització té necessitat de Valenzuela, però hi ha una cosa evident: Valenzuela és un actiu del PSOE. El que Valenzuela ha après i pot aportar ara, des del punt de vista d'experiència política i de coneixements d'administració i organització, és el que li ha donat el PSOE. Per tant, Valenzuela és un actiu del PSOE. El PSOE ha de prendre la decisió: si se'n serveix o si rebutja aquest actiu. És un problema del PSOE, no meu.

—I quina necessitat té Valenzuela del PSOE?

—En aquest moment, cap. No des del punt de vista material. Des del punt de vista polític, intel·lectual i personal, sí que tinc necessitat del PSOE.

—Què li està passant al PSOE, senyor Fernández Valenzuela?

—Ui! Aquesta és una bona pregunta. És la pregunta que solen dir del milió. Alguna cosa està passant. Diagnòstics n'hi ha molts, crec que massa. Massa perquè es fan per lliure. Encara no hi ha hagut en el partit el gran debat analític sobre què ens està passant. L'única manera d'entreveure per on van les coses és la confrontació d'opinions i punts de vista. I unes conclusions, en què pot haver encerts i errors, però el major error és no fer res.

—Crec que no s'està fent res?

—Crec que s'està molt preocupat per tractar de trobar la pedra filosofal. I la pedra filosofal no existeix. El partit ha d'analtzar col·lectivament i obertament quina és la situació en què ens trobem, què li està passant a la societat, i marcar un camí en funció d'això.

—En la seua opinió, què li passa al partit?

—No deixa de ser la meua opinió, i per tant només té aquest valor. El PSOE està arrupit. S'ha agreujat un vell problema que ja existia al partit: prendre decisions mirant-se el melic, és a dir confondre allò que és bo per al partit amb allò que és necessari per a la societat. La dinàmica social, i sobretot de mitjans de comunicació, ha determinat que els que tenen llocs de responsabilitat hagen optat per no moure's perquè no els assenyalen. Hi ha una desconexió molt important amb les coses que estan passant al carrer.

—El debat és entre socialisme i una altra cosa?

—El debat és com portar endavant un projecte de tall socialista o socialdemòcrata en una societat que canvia a una velocitat vertiginosa. El partit no pot sostenir l'estructura interna que té en aquests moments, perquè és tan pesada que és incapaç de donar resposta a la velocitat amb què es produeixen els fenòmens. El partit ha de canviar la seua estructura, d'una forma molt més oberta, molt més plural, molt més rica, pel que fa al flux d'informació i de formació de les persones i dels fets que ocorren en la societat. Una estructura molt disciplinada —insistesc: molt disciplinada—, perquè la pluralitat, la claredat i l'obertura no estan renyides amb la disciplina, perquè l'organització funcione. I sobretot, un concepte ampli de solidaritat al si de l'organització. Crec que la vella dita de “qui no resol els problemes de sa casa difícilment resol els de les altres cases”, és real. El partit no pot ser solidari si no és

solidari amb els seus. No pot ser obert si no és capaç d'entendre que les persones que treballen per a i en l'organització són persones que tenen els mateixos sentiments i dolors que qualsevol altre ciutadà.

—*Aquest és el discurs de l'home de Guerra a Alacant?*

—Què és això de ser l'home de Guerra?

—*Jo li ho volia preguntar.*

—Si vol dir que jo compartesc una part important del projecte polític que ha defensat i posat en marxa Alfonso Guerra durant molts anys en el partit, és veritat: jo sóc guerrista. Si ser guerrista és creure en un determinat model de partit que s'assembla molt més al que Alfonso Guerra ha aplicat sempre que al que alguns estan tractant d'exposar ara com una novetat, doncs sí: jo coincidisc més amb Alfonso Guerra. I hi ha, a més, un afecte personal pel mig. És això ser guerrista? Doncs sóc guerrista.

—*Per què, senyor Valenzuela, dins del PSOE està millor vist ser independent que militar en el PSOE?*

—Això té molt a veure amb "la solidaritat" i "l'obertura" que he indicat. El partit ha de ser obert a les persones, a les idees, a la societat, però ha d'haver solidaritat: no se li pot aplicar disciplina al militant amb carnet, que moltes voltes no està d'acord amb determinats posicionaments polítics del partit, i obligar-lo a desdejunar un gripau tots els matins i per tant forçar-lo a enfrontar-se i ser bel·ligerant, per a després recórrer a l'independent, que no ha tingut el desgast del militant. L'independent ha de ser independent, si realment adopta aquesta posició, fins al final. I el militant ha de ser combatent fins al final. Crec que no és just, que no és raonable, que a persones que porten anys defensant posicions polítiques concretes i que han donat els resultats que han donat, ara se les margine i el seu lloc de responsabilitat pública l'ocupen independents perquè ells estan cremats.

—*Què li està passant al PSPV-PSOE?*

—Igual que al PSOE, però en un àmbit més reduït.

—*El PSOE ha guanyat unes eleccions i el PSPV-PSOE les ha perdudes en el seu reducte.*

—Bé, el PSOE ha guanyat unes eleccions des del punt de vista de la suma de diputats; des del punt de vista polític és més que discutible. A la Comunitat Valenciana, per primera volta des de l'arribada de la democràcia, l'any 77, ja que els conservadors han aconseguit batre el PSOE en les tres províncies. Els indicadors deien fa uns anys que on sí que tenia possibili-

tats el PP era a València i a l'Horta. Això s'ha generalitzat. Crec que ni els militants ni la pròpia direcció del PSPV-PSOE no ens hem despertat encara d'aquest malson. No hi ha hagut reacció encara. Hi ha hagut una reacció institucional per part del president Lerma, pel que fa a la remodelació del Consell i tota la moguda que s'ha do-

RAFA GIL

“El PSOE està arrupit. S'ha agreujat un vell problema que ja existia al partit: prendre decisions mirant-se el melic.”

nat al voltant d'aquesta decisió, però des del punt de vista de l'organització, que és el més important, encara no hi ha hagut el gran debat. No hi ha hagut reacció orgànica per a analitzar, discutir i arribar a conclusions que ens permeten afrontar les eleccions autonòmiques i municipals que estan a poc més d'un any.

—*Què fa que es passe de l'hegemonia absoluta a, pràcticament, l'oposició?*

RAFA GIL

“Si ser guerrista és creure en un model de partit que s'assembla més al de Guerra que al que alguns estan tractant d'exposar ara, ho sóc.”

—Han passat unes quantes coses. Una, l'alternança. Els cicles. El qui governa es desgasta i el qui és oposició suma punts. I l'altra, que el partit s'ha equivocat en la seua política general. Hi ha un test claríssim que són les eleccions: si el ciutadà no t'atorga la seua confiança és que t'has equivocat. Així de senzill i de dur. I si

t'has equivocat, el que has de fer és analitzar en què i prendre les decisions que hages de prendre. Però sense oblidar els cicles i l'alternança. La política local, a més, és molt dinàmica, frontal entre el ciutadà i el responsable públic. Això, unit a la greu situació econòmica, produeix un desgast enorme. I no oblidem que la Comunitat Valenciana està per damunt de la mitjana espanyola en parats, i Alacant dos punts per damunt de la mitjana de la Comunitat Valenciana. I això té una repercussió electoral.

—*Alacant sempre és distint? Sempre va a dos punts per damunt o per davall de València?*

—Alacant té la seua especificitat. Com València. Com Castelló.

—*Vostè ha fet bandera moltes voltes d'aquesta especificitat.*

—Això és un error. Jo el que he procurat durant molts anys és que aquesta bandera, d'un sentiment que existeix, no la tingueren uns altres. Sempre he pensat que aquest sentiment existeix, només has d'eixir al carrer per veure-ho. No es pot negar l'evidència. Si vas al carrer i de vint persones quinze et diuen que això passa, tens dues opcions: o meditar sobre això i prendre alguna decisió o obviar-ho i dir que això no existeix. Jo vaig entendre que la primera era la bona. L'alacantinisme existeix, tindrà més o menys fonament, però existeix. Des del punt de vista racional es pot discrepar, però els sentiments no es poden raonar. Els sentiments són els sentiments. Jo he procurat durant 8 anys llargs que aquesta bandera no la tingueren uns altres, com passa ara, sinó que la tinguera el PSOE i que fera el que legítimament li correspon des de les institucions, des d'un plantejament d'harmonia i racionalitat. A mi se'm definia com provincialista, alacantinista, *anti-Generalitat*, *anti-tot*. Jo era tot. Bé, ha passat el temps i els fets han posat cadascú al seu lloc. Allò que jo deia que s'havia de fer fa 6 anys s'està fent ara. L'explotació que està fent el PP de l'alacantinisme no ha fet sinó començar.

—*Vostè creu que aquest sentiment es correspon amb la realitat, que València discrimina Alacant?*

—Això és el que menys importa. Que València discrimine Alacant no és possible. Que la Generalitat discrimine Alacant no és real. No és real de fons. El conjunt de les inversions de la Generalitat són raonablement equilibrades. Però és que aquest no és el tema. El tema és que l'alacantí, especialment el de l'àrea d'Alacant i el d'algunes zones de la Vega Baixa i el Vinalopó Mitjà i Baix, pensa que això no

és així. I estem parlant d'un nucli de població que sobrepassa els 450.000 habitants. I la província en té 1.300.000. Ja estem parlant de coses importants. És un tema a considerar.

—*I des del punt de vista de la moralitat socialista no hauria estat millor abordar el problema en comptes de servir-se'n?*

—Però si no és un problema. Vostè pot abordar un problema, però no un sentiment. Pose aquest exemple com podria posar-ne un altre: si vostè s'enamora d'un senyor, a mi em podrà parèixer bé o malament, però ja puc jo raonar-li el que haja de raonar-li, que vostè estarà enamorat senzillament. I contra això és molt difícil lluitar. Si jo vull dur-lo a vostè al convenciment racional, i és molt difícil, que aquesta posició és equivocada, el que he de fer és parlar amb vostè, viure amb vostè i tractar d'entendre'l. I dins d'aquesta comprensió, tractar d'ensenyar-li que aquest camí és equivocacat.

—*Però aquest no és un sentiment amorós, sinó polític, interessat.*

—Però existeix, i els fets ho demostren. Jo vaig entendre —i continue— que les mesures eren unes altres, distintes a les que s'estaven prenent, per a tractar de reconduir el sentiment i que no fóra un element desestabilitzador del conjunt de la Comunitat Valenciana. Tot al contrari: tractar des del punt de vista polític de donar-li la volta i que fóra un element vertebrador. La Comunitat Valenciana és com és, i no la podem canviar. No

és uniforme, ni territorialment ni socialment. Ni lingüísticament. Aleshores, hi ha dues formes d'actuar: o uniformem amb un *rodillo*, cosa que és impossible, o, utilitzant la tècnica del judo, aprofitant aquesta força, ens servim d'ella per a vertebrar la Comunitat.

—*Ha descartat ser alcalde d'Alacant?*

—És un altre *sambenito*. Vaig estar a l'Ajuntament d'Alacant de l'any 79 al 83, i vaig ser portaveu del grup municipal socialista, regidor de Transports i tinent d'alcalde. I després me'n vaig anar a la Diputació: vaig lluitar políticament per a ser president de la Diputació. Si el meu desig haguera estat ser alcalde m'hauria quedat a l'Ajuntament. És sensat, no?

—*En canvi, els seus enemics ho interpreten així.*

—Jo no puc tornar a la política pública ara. En aquests dos anys i mig que estic

allunyat de la política pública, m'he creat massa problemes personals i professionals. He adquirit compromisos amb persones: de negocis, d'empreses, d'inversions... Tinc compromisos amb els bancs. No puc deixar de la nit al matí aquestes persones que confien en mi, i que jo tinc confiança en ells.

—*Falta any i mig per a les municipals i autonòmiques.*

—És molt poc temps. Jo necessite, per a normalitzar la meua situació, un mínim de 4 anys. Una altra cosa és treballar en l'organització, que ni em lleva ni em dóna. I això sí que ho faré, si em deixen, clar.

—*No té la sensació que el partit l'ha cremat?*

—Tinc la sensació que el partit està dissipant actius, i crec que no pot dissipar-ne, i menys encara humans. La cosa més va-

—No. De forma freqüent només parlo amb els amics.

—*A l'ex-alcalde Lassaletta, el veu?*

—No, és curiós. Tan menuda que és aquesta ciutat i no me'l tope mai. Tampoc no li pose molta afició.

—*L'última volta se'l va topar molt, no?*

—Ell va fer el neci verbal. I quan un va de neci verbal per la vida, doncs et porta a situacions de difícil control. Era d'aquelles coses que o les fas o no et trobes a tu mateix, reconeixent per endavant que va ser un error.

—*Àngel Franco li sona?*

—Sí. Un altre vell militant. Vell per militància, no per edat. Em sona. El conec. Són molts anys. El que passa és que ens veiem poc.

—*Tan menut que és Alacant.*

—Sí, però tampoc no hi ha una situació especial de crispació.

—*Ara hi ha un conseller que es diu Lluís Berenguer, que en una altra època era, junt a García Pertusa, valenzuelista.*

—Berenguer és un polític suficientment fi, i amb la suficient formació, com per no ser cap *-ista*.

—*Ni tan sols lermista?*

—Ni lermista. És un home que sap fer política, i valúos, tant per a l'organització com per a la Generalitat. I Rafael García Pertusa és un home que jo aprecie moltíssim des del punt de vista personal.

—*Amb Joan Lerma fa molt que no parla?*

—Diguem-ne que algunes setmanes. Sempre he tingut un

diàleg fluid amb ell, i molta facilitat per a arribar a ell. Una altra cosa és que pensem igual.

—*No pensem igual?*

—En unes coses sí i en unes altres no. Pel fet que Joan Lerma siga president de la Generalitat, jo no tinc per què pensar al dictat. Ell té les seues opinions i jo tinc les meues. La diferència és que ell les pot aplicar i jo no, però no per això abdique de les meues conviccions. Jo no pense al dictat de Joan Lerma, ni de ningú.

—*Senyor Valenzuela, sobre vostè es pensa molt malament.*

—És cert. Per què serà?

—*No s'ha fet mai la reflexió?*

—A voltes he arribat a la conclusió que la culpa és dels altres. I quan m'he posat més seriós, he arribat a la conclusió que potser jo tinc una miqueta de culpa també.

Miquel Alberola

Moscú

El 1968, mentre els fills més distingits de la burgesia feien acròstics a l'impossible, aquest home d'acció erigia una impremta amb la marca Moscú, que era el nom d'un virus letal. Avui aquest polític de raça conserva l'àlies i és un emprensari diluït en moltes societats, amb una foto amb dedicatòria de Guerra, que és el nom d'un altre virus contemporani, al seu despatx. Els seus enemics, amb els quals comparteix militància, han cruït amb l'anunci del retorn.

luosa de qualsevol organització és el seu material humà. Els diners i els béns materials són recuperables; les persones, no. Les persones són actius irreversibles.

—*A Antoni Garcia Miralles, el coneix?*

—Molt. És un bon amic. Aquest matí he parlat amb ell. I no té més lectura. És amic meu, i punt. El que ell faça en política és la seua responsabilitat, i el que jo haja de fer en política serà la meua responsabilitat.

—*Alberto Pérez Ferré, també és amic seu?*

—El senyor Pérez Ferré és un company de molts anys de militància conjunta, pel qual sent el respecte que sent per qualsevol altre company del seu nivell i al qual desitge que les coses li vagen molt bé.

—*Aprova la seua gestió?*

—Ho decidiré quan es discuteca en l'Assemblea la gestió de l'executiva del País.

—*Amb Pérez Ferré no ha parlat avui.*